

Academie
Antroposofische
Gezondheidszorg

Studiegids Basismodule 2020-2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding

De basismodule wat mag je verwachten	3
studiebelastinguren	4
modulecoördinatie	4

2. Inhouden , thema's, data

3. Leerdoelen

4. Toetsing

5. Algemene methodische en didactische gezichtspunten voor de basismodule

6. Bijlagen

1. Dagindeling en jaaroverzichten BM	16
2. Beoordelingsformulier basismodule	18
3. Informatie instellingen, opleidingen en beroepsverenigingen	19

1. Inleiding

De Basismodule: wat mag je verwachten?

Wil je effectief werken aan gezondheid vanuit aandacht voor de gehele mens? Vind je preventie en leefstijl belangrijk? Dan is deze interdisciplinaire basismodule iets voor jou!

Je maakt kennis met een aanvullende integratieve kijk op gezondheid en ziekte. Je maakt kennis met deze antroposofische kijk door de ontmoeting met bevlogen docenten met veel praktijkervaring. Er zijn verschillende werkvormen: interactieve colleges, fenomenologische oefeningen, kunstzinnige workshops, beroeps-specifieke gesprekken, scholingsoefeningen. Dat alles vindt plaats in een interdisciplinaire setting van professionals. Dat verbreedt je horizon en vergroot je mogelijkheid tot samenwerken. Samen scholen is beter samen werken.

In deze interdisciplinaire basismodule krijg je antroposofische concepten ten aanzien van de mens aangeboden. Een belangrijk aspect van deze visie is de aandacht voor **de mens als geheel** naar lichaam, ziel en geest. Daarbij zijn de gerichtheid op ontwikkeling en zingeving essentieel. Je visie op de mens wordt met antroposofische gezichtspunten verbreed en in verband gebracht met reguliere wetenschappelijke gezichtspunten.

Antroposofische gezondheidszorg is integratief van aard, en behelst al sinds 1920 duurzame gezondheidszorg en leefstijlgeneeskunde. Vanuit deze verbrede integratieve visie op cliënten/patiënten en hun gezondheid en ziekte heb je meer diagnostische en behandelingsmogelijkheden ter beschikking. Dit betreft zowel medicinaal als algemeen therapeutisch. Het interdisciplinaire karakter van de basismodule vergroot ook je zicht op de behandel mogelijkheden van andere disciplines en de effectiviteit van het samenwerken.

De menskundige concepten krijg je aangeboden allereerst vanuit de waarneming en inzicht. De fenomenologie is het uitgangspunt. Uw eigen waarnemingen en ervaringen zijn het ijkpunt. Daarmee worden de inzichten doorleefd en doorzien. Onderwijskundig betekent dit een levendige wijze van onderwijs met veel oefeningen, kunstzinnige ervaringen en gesprek.

De professionele scholing gaat op deze wijze samen met de persoonlijke scholing. De geschoolde zelfreflectie en het gaan van een eigen innerlijke meditatieve weg wordt gestimuleerd. Vragen als: hoe sta ik in mijn beroep? Wat wil ik met mijn talenten? komen interactief aan de orde. Er wordt ruimte gemaakt voor het vinden van eigen motieven en intenties

De [literatuurlijst](#) is bedoeld als het 'innerlijk decor' van de docent(en) bij het betreffende onderwerp en als leerstof voor de cursisten. Het verdient aanbeveling met de modulecoördinatoren te overleggen welke literatuur voor uw vraagstelling en vakgebied specifiek geschikt is, omdat de literatuurlijst bewust erg breed is gehouden en je wellicht

niet de juiste keus op eigen kracht maken kan. De literatuurlijst voor de Basismodule en de reader wordt toegezonden na aanmelding en toelating

Deze Basismodule maakt deel uit van de opleidingen van de Nederlandse Vereniging van Antroposofische Artsen (NVAA), Nederlandse Vereniging van Antroposofische Fysiotherapeuten (NVAF), Stichting Plegan opleidingen voor verpleegkundigen, de Nederlandse Vereniging ter bevordering van de psychotherapie (NVAP), de Nederlandse Vereniging van Diëtisten werkzaam vanuit de Antroposofie (NVDA) en de Beroepsvereniging Psychosociale Hulpverlening Antroposofie (BPHA). Voor deze beroepsgroepen is er na de basismodule een vervolg mogelijk dat leidt tot gecertificeerd antroposofisch beroepsbeoefenaar.

Studiebelastinguren:

Per tweedaagse 12 uur en 20 minuten

subtotaal 123,5

Zelfstudie wordt geschat op 4 uur per week

subtotaal 160

Totaal minimum 283,5 uur

Modulecoördinatie:

Elke Basismodule wordt door twee modulecoördinatoren begeleid. Tot hen kun je je met al je vragen wenden.

2. Inhoud, thema's, data en docenten

In de basismodule zullen verschillende thema's inhoudelijk behandeld worden. Deze komen in tien keer een tweedaagse aan bod met er tussenin een ruime studietijd van een maand.

De thema's zijn met de volgende woorden aan te duiden:

➤ HET MENSELIJK LICHAAM: PROCESSEN, FUNCTIES EN VORMEN, EEN BRUG NAAR DE PSYCHÉ

In twee keer twee dagen wordt aan dit thema gewerkt. Het wordt ook wel het **driegelede mensbeeld** genoemd. Dit mensbeeld geeft het meeste het 'totaalgevoel' van de ruimtelijke mens en de daarmee verbonden psychische functies.

Themadocenten: Jaap van der Wal, arts/embryoloog en Hannie Bakker, fysiotherapeut en biografisch coach

Kunstdocent: Margo Gielkens en Janet Bijkerk, kunstzinnig therapeut beeldend

➤ DE MENSELIJKE BIOLOGIE TUSSEN WARMTE EN MATERIE, GEZONDE PROCESSEN IN DE MENS EN DE BIOGRAFIE

In deze cursusdagen worden de vier elementen Aarde, Water, Lucht en Vuur behandeld in het kader van het **viergelede mensbeeld**: het fysieke lichaam, de biologische organisatie, de psychologische organisatie en het 'ik'. De cursist 'duikt onder' in het lichamelijke en natuurlijke van de mens en ervaart hoe over de warmte de 'geest' tot in de materie kan reiken en de stof als manifestaties van de geest ervaren kan worden.

Themadocent: Guus van der Bie, arts

Kunstdocent: Hilda Boersma, euritmitherapeut

➤ HET PROCES VAN HECHTING

Het proces van hechting wordt besproken in relatie tot de vier lichaamsgerichte zintuigen. De hechting aan het eigen lichaam gaat gepaard met de ontwikkeling van gehechtheid aan de omgeving. Fenomenen van gehechtheidsproblematiek worden behandeld.

Themadocent: Truida de Raaf orthopedagoog/GZ-psycholoog

Zintuigpracticum: welke zinnen en/of zintuigen heeft de mens en welke ervaringen kunnen wij daardoor opdoen?

Docent: Sonja van Hees, verpleegkundig specialist

➤ HOE KAN EEN MENS ZIEK WORDEN?

➤ HOE KUNNEN WIJ GEZAMENLIJK HELPEN HELEN?

○ Hoe kan een mens ziek worden?

Een eenzijdig gepolariseerd vervorming van het beeld van de mens kan door het verloren gaan van de balans, gezien worden als de grondslag van de pathogenese. Het ziek kunnen worden van de mens en het principe van het kunnen behandelen worden aan de hand van het dynamische evenwicht en versturende processen beschreven. Verschillende ziektes, zowel somatisch als psychiatrisch zullen kort exemplarisch behandeld worden.

Themadocent: Guus van der Bie, arts

● Hoe kunnen wij gezamenlijk helpen helen?

Ritmische processen en genezing zijn ten diepste met elkaar verbonden. De centrale rol van ritmische processen in het genezingsproces komen aan de orde.

Themadocent: Tjeerd Alkemade, fysiotherapeut

Carrousel: een rondgang langs meerdere therapieën en hun omgang met ritme en tijd

➤ DE EERSTE ZEVEN LEVENSIJAREN EN DE ZEVEN LEVENSPROCESSEN

○ De eerste zeven levensjaren

De eerste zeven levensjaren tonen kenmerkende ontwikkelingsaspecten en vormen een basis voor de verdere ontwikkeling van elke mens.

Themadocent: Edmond Schoorel, kinderarts

Kunstdocent: Erika Kramer, spraaktherapeut

○ De zeven levensprocessen

In het lichaam zijn zeven 'levensprocessen' werkzaam. In de dynamische processen van de psyche ontmoeten we de metamorfose van deze zeven levensprocessen. De werking van 'de planeten' worden ook hier besproken. Daarmee kan het **zevenledige mensbeeld** aanschouwelijk en ervaarbaar gemaakt worden.

Themadocent: Sonja van Hees, verpleegkundig specialist

Kunstdocent: Erika Kramer, spraaktherapeut

➤ DE OERBIOGRAFIE VAN DE MENS

Het specifieke van de mens is de biografie, een individueel aspect van het leven zoals het geleefd wordt. Ook al is de biografie het meest persoonlijke 'document' dat wij nalaten, toch vallen er ook algemene aspecten en wetmatigheden aan te ontdekken. Ziekte en gezondheid zijn een essentieel deel van elke menselijke biografie. Voor een menselijke zorg is daarom inzicht in deze algemene aspecten van de levensloop van grote betekenis voor diagnose en behandeling.

Themadocent: Jacques Meulman, psycholoog

Kunstdocent: Hilda Boersma, euritmitherapeut

➤ **DE 7-JAARFASSEN IN DE BIOGRAFIE**

➤ **DE PROFESSIONELE ONTMOETING**

○ **De 7-jaarsfasen**

De menselijke biografie is een voortgaande ontwikkelingsweg. Op deze weg kunnen zich thema's herhalen in gemetamorfoseerde vorm. Wat in de jeugd gebeurd is, bepaalt in hoge mate hoe de verdere ontwikkeling van mens er uit zal zien. De ontwikkeling in 7-jaarsfasen kent zogenoemde 'spiegelingen' die inzicht verschaffen hoe voorgaande ervaringen in een latere fasen opnieuw als thema kunnen verschijnen.

Themadocent: Hannie Bakker, fysiotherapeut en biografisch coach.

○ **De professionele ontmoeting**

In de huidige tijd vindt de ontwikkeling van de 'bewustzijnsziel' van de mens plaats als moderne ontwikkelingsfase van het bewustzijn. Dat schept nieuwe mogelijkheden en problemen voor de menselijk ontmoeting. Het ontmoeten in de therapeutische relatie staat in deze twee dagen centraal.

Themadocent: Marjanke de Jong, psychosociaal hulpverlener

Kunstdocent: Odulf Damen, muziektherapeut

➤ **EEN BEELDVORMENDE PATIËNTENBESPREKING**

Aan de hand van een ontmoeting met een concrete patiënt zullen door de cursisten diagnostiek en therapeutische suggesties ontwikkeld worden. Het in de Basismodule geleerde kan hier in de praktijk geoefend worden.

Themadocenten: Hannie Bakker, Guus van der Bie, Nienke Smitsman, huisarts

- **PRESENTATIES EN EINDGESPREK**
- **TUINBEZOEK EN ELEMENTENLEER KRAAYBEEKERHOF**
- **WETENSCHAP IN DE ANTROPOSOFISCHE GENEESKUNDE**

Presentaties van de cursisten en eindgesprekken. De presentaties hebben betrekking op het beroepsleven van de betreffende cursist in relatie tot hetgeen in de Basismodule is ervaren en geleerd.

Begeleiding: module coördinatoren

- Wetenschap in de antroposofische geneeskunde Erik Baars is lector Antroposofische Gezondheidszorg aan Hogeschool Leiden en als zodanig onderzoeker. Hij zal bijdragen over lopend en gedaan onderzoek in Nederland maar ook internationaal.

Themadocent: Erik Baars, arts/epidemioloog en lector AG Hogeschool Leiden

3. Leerdoelen Basismodule AG

In de Basismodule worden elementen uit de reguliere zorg, leefstijl, preventie, coaching en biografische ontwikkeling antroposofische verbreed en geïntegreerd aangeboden.

Na het volgen van de Basismodule AG beschikt de cursist over de volgende inzichten, houding en vaardigheden.

Kennis en Inzicht

1. De cursist kent inhoud van de belangrijkste gezichtspunten (niveau 1) van het antroposofisch mensbeeld in zijn verschillende geledingen en ontwikkelingsstadia.
2. De cursist kent praktijk en methode van de fenomenologische natuurwetenschap van Goethe in relatie tot reguliere natuurwetenschap en antroposofische geesteswetenschap
3. De cursist kan het verschil beschrijven tussen de gezonde toestand van de onder 1 genoemde aspecten van de mens als een dynamisch evenwicht en een ziekte-toestand als een disbalans
4. De cursist kent de antroposofische visie op het ontstaan van ziekte en heeft een eerste inzicht in de therapeutische aangrijpingspunten en werkwijzen
5. De cursist begrijpt welke scholingsweg en vaardigheden voor de beroepsuitoefening verworven moeten worden en is doordrongen van de noodzaak van een innerlijke ontwikkeling.

Houding

1. De cursist benadert elke zorg vragende mens in het volle besef dat elke mens lichaam, ziel en geest omvat en is dienend aan de individuele ontwikkeling daarvan
2. De cursist laat de patiënt ten volle vrij naar levensovertuiging en wereldbeschouwing bij diens keuzes aangaande aangeboden antroposofische behandelingen
3. De integratie van de fenomenologie en natuurwetenschap is kenmerkend voor de wetenschappelijke grondhouding waarbij pluriformiteit wordt nagestreefd

Vaardigheden

1. De cursist kan aan de zichtbare verschijnselen de werking van de onzichtbare menselijke geledingen en van lichaam, ziel en geest in beginsel herkennen
2. De cursist kan in beginsel de werking van de elementen aarde water lucht en vuur in de natuur en de mens herkennen in hun samenhang en proceskarakter
3. De cursist kan verschillende oefeningen praktiseren van de antroposofische scholingsweg

4. Toetsing

Alle elementen van de toetsing zijn vertrouwelijk tenzij de cursist zelf anders besluit. Zie ook bijlage 2.

Toetsing

- de beoordeling van alle onderdelen vindt plaats door één van of de beide modulecoördinatoren; bij twijfel of bij dreigende onvoldoende wordt de ander in ieder geval als tweede beoordelaar gevraagd
- beoordelingstermen zijn: voldaan / niet voldaan
- de beoordeling wordt vastgelegd op een beoordelingsformulier dat door de modulecoördinatoren wordt bijgehouden (bijgaand)
- de betreffende cursist wordt bij eerste gelegenheid van (dreigende) tekortkomingen daarover geïnformeerd en op de mogelijke consequenties gewezen
- bij conflicterende meningen met een cursist wordt via de examencommissie een derde deskundige verzocht het oordeel te reviseren en een bindend oordeel uit te brengen.

Aspecten waarop getoetst wordt

- A. Deelnemers zijn voor hun certificering verplicht 85% aanwezigheidscore te halen.
- B. De inzet en inbreng tijdens de cursusdagen wordt beoordeeld.
- C. De inhoud van het portfolio wordt beoordeeld:
 - de kwaliteit van de beantwoording van de huiswerkvragen aan de hand van de colleges en bestudering van literatuur (ongeveer 120 pagina's per toets)
 - de uitwerking van elk thema, in totaal vier thema's (van de bijeenkomsten in januari en juni wordt geen thema-uitwerking gemaakt).
- D. Er wordt een eindpresentatie gegeven betreffende een eigen leervraag waarvan ook een schriftelijke samenvatting wordt gemaakt, het eindverslag; beide worden beoordeeld.

Ad. A. Absentie

Bij meer dan 15% afwezigheid en minder dan 25% afwezigheid zullen de modulecoördinatoren een inhaalopdracht verstrekken. De cursist moet binnen zes weken na het krijgen van de opdracht hieraan op voldoende wijze hebben voldaan. Is dat niet het geval, dan komt de cursist voor dat betreffende jaar niet meer in aanmerking voor certificering.

Ad B. Inzet en inbreng

De modulecoördinatoren beoordelen inzet en inbreng van de cursisten. Zodra deze als onvoldoende worden ervaren neemt de modulecoördinatie contact op met de cursist, ter verbetering van de situatie of verheldering van onderliggende problematiek.

Ad. C. Portfolio en huiswerkvragen: N.B: het Portfolio is vertrouwelijk, tenzij de cursist zelf anders besluit

Een cursist maakt in de loop van de cursus 4 portfolio's die de volgende onderdelen bevatten:

Uitwerking van vier thema's

Van elk themadeel van de basismodule wordt een uitwerking gemaakt dat voldoet aan de volgende aanwijzingen:

- het aangeleverde format is gebruikt
- er is een korte samenvatting van de thema-inhoud gemaakt
- hierbij is de betekenis die de inhoud heeft voor het eigen beroep besproken, ook in geval de inhoud geen betekenis daarvoor lijkt te hebben
- facultatief: de mogelijke gevolgen voor het persoonlijke leven worden als betekenisvol gezien, voor de cursist en voor de studiebegeleiding
- facultatief: een korte feedback op het gebodene om de docenten de mogelijkheid te bieden hun onderwijs te verbeteren; deze feedback kan door de studiebegeleiding aan de docent ter lezing en lering doorgegeven worden.

Elke thema-uitwerking wordt ingeleverd één week voor het begin van het nieuwe thema.

Huiswerk

- Meerdere huiswerkopgaven bieden **voor elke maand** ruimte voor een eigen keuze van de cursist; van tenminste **twee** huiswerkopgaven wordt een kort verslag (0,5 A4 per opgave) gemaakt. **Inleveren vindt tweemaandelijks plaats**, tegelijk met het ingevulde portfolio-format worden de vier beantwoorde huiswerkvragen naar de coördinatoren/leiders/begeleiders gestuurd. Mocht de kwaliteit als onvoldoende worden aangemerkt, volgt onmiddellijke bespreking met de cursist ter verbetering van de situatie of verheldering van onderliggende problematiek.

Inleverdata portfolio, huiswerkvragen en eindverslag: zie het jaarprogramma

De beoordeling van de onderdelen *Huiswerk* en *Thema-uitwerking* vindt plaats aan de hand van de volgende criteria:

- de cursist heeft een keuze gemaakt uit de literatuurlijst met betrekking tot de behandelde stof (zie literatuurlijst voor de huiswerkvragen)
- de cursist heeft laten zien de behandelde stof begrepen te hebben
- de cursist heeft laten zien dat de opgedane inhoud al enigszins eigen gemaakt is
- de cursist heeft stappen gezet om deze inhoud te verbinden met de eigen (werk)situatie.

Ad D. Het eindverslag en de eindpresentatie en het referaat

Er wordt een **eindpresentatie** verzorgd van 15 minuten met 5 minuten plenaire nabespreking. Het betreft hier (zelf)inzichten ten aanzien van een zelf gekozen persoonlijke leervraag of een gekozen leeronderwerp.

Getoetst wordt op

- inhoud in relatie tot de basismodule
- opbouw en taalgebruik
- presentatie

Een samenvatting van de presentatie, **het eindverslag** (+/- één A4), wordt drie weken voor de eindpresentatie ingeleverd zodat de modulecoördinatoren zo nodig advies kunnen geven.

Criteria voor het beoordelen van het eindverslag:

- kennis
- inzicht
- proces
- inhoud

Dit eindverslag geeft de coördinatoren de gelegenheid de opzet van de eindpresentatie te beoordelen en mogelijk nog aanvullende aanwijzingen te geven.

Aan de eindpresentatie kunnen derden als toehoorder deelnemen op uitnodiging van de modulecoördinatoren bijvoorbeeld omdat zij behoren tot een van de beroepsgroepen waarvoor de basismodule is ingericht of tot het bestuur van de AAG, of anderszins een functie vervullen voor of binnen de AAG of de bedoelde beroepsgroepen.

Het referaat

Elke cursist houdt eenmaal gedurende de cursus een kort referaat (15 minuten maximaal). Dit referaat moet opgevat worden als een nadere kennismaking met de cursist als persoon, inhoud en uitoefening van het beroep en de relatie daarvan tot de Basismodule. Het referaat is GEEN element waarop getoetst wordt.

Herkansing

Bij ieder onderdeel dat beoordeeld wordt heeft de cursist het recht op één herkansing. Als volgens de modulecoördinatie niet aan de eisen is voldaan (dan wordt er een beoordeling *niet voldaan, reparatieopdracht mogelijk gegeven*) heeft de cursist de mogelijkheid binnen één maand een reparatie/herkansing in te leveren.

In geval van op- of aanmerkingen van de modulecoördinatoren wordt de cursist schriftelijk geïnformeerd over een deadline met het oog op helderheid en dossiervorming.

Evaluatiegesprekken

In januari en in juni hebben de modulecoördinatoren met elke cursist een persoonlijk gesprek, waarin de voortgang van het leerproces aan de orde gesteld wordt met vragen als:

- Hoe verhoudt de cursist zich tot inhoud van de geboden stof?
- Hoe verloopt het leerproces voor de cursist?
- Welke suggesties voor verbetering van de cursus heeft de cursist?

Deze gesprekken hebben een evaluerend karakter en gelden uitdrukkelijk niet als toetsing.

Privacy

In het kader van zorgvuldige hantering van de privacy van de kandidaat vindt het geven van inzage in producten van en gesprekken met cursisten aan derden alleen plaats in de volgende situaties:

- met vooraf verkregen toestemming van de cursist
- zonder toestemming als het gaat om het beoordelen van de werkwijze van de examinatoren door de examencommissie en/of een commissie van bezwaar.

Certificering

Indien voor alle aspecten waarop wordt getoetst de beoordeling 'voldaan' is verkregen en alle betalingen zijn verricht krijgt de cursist het 'Certificaat Basismodule AG' .

Indien niet aan alle eisen is voldaan, ook niet na de herkansing, wordt in geen certificaat verstrekt, tenzij de examencommissie een extra herkansing toestaat wegens persoonlijke omstandigheden.

Een cursist die geen certificaat behaalt kan in een volgende jaar opnieuw deelnemen aan de basismodule, maar krijgt geen vrijstellingen op basis van het voorgaande jaar.

Zodra het certificaat is verstrekt wordt het beoordelingsformulier vernietigd. Zolang het certificaat niet is verstrekt wordt het beoordelingsformulier na afloop van de cursus centraal gearhiveerd.

Accreditering

Accreditatie is verleend door de ADAP (accreditatie van deskundigheid bevorderende activiteiten voor paramedici) voor 210 punten en bij de V&VN.

Accreditatie is aangevraagd voor de POH-GGZ en bij het NIPNVO. Accreditatie voor cluster 1 KNMG is aangevraagd.

Regeling van bezwaar

Een cursist die bezwaar heeft tegen een beoordeling meldt dit mondeling aan de modulecoördinatoren; indien beoordeling door een tweede beoordelaar nog niet heeft plaats gevonden vindt dit alsnog plaats.

Indien de beoordeling door een tweede beoordelaar heeft plaatsgevonden kan een cursist bezwaar aantekenen tegen een beoordeling bij de examencommissie.

5. Algemene methodische en didactische gezichtspunten voor de basismodule

Methoden:

1. analyse: methode voor het fysieke lichaam
2. vergelijkende morfogenese: methode voor het etherlichaam
3. vergelijkende functie- en bewegingsleer: methode voor het astraallichaam
4. zelfonderzoek / beschrijvend onderzoek: methode het Ik / Individualiteit

Didactiek:

1. frontaal onderwijs
 - a. leerdoel: overdracht van informatie en visie / inhoud
2. studiegroep
 - a. leerdoel: verwerven van inzicht op eigen kracht
3. werkgroep
 - a. leerdoel: probleem georiënteerd werken, zelfstandig leren een methode van probleem oplossen te verwerven
4. intervisie
 - a. leerdoelen: zelfinzicht verwerven, een hulp zijn voor anderen bij hun zelfonderzoek
5. casusbeschrijving
 - a. leerdoel: zelfstandig waarnemen en denken klinisch oriënteren; het bij elkaar brengen van algemeen inzicht en individuele verschijningsvorm daarvan
6. monografie
 - a. leerdoel: zelf verworven inhoud overdraagbaar leren formuleren

Didactische hulpmiddelen:

1. boetseren: relatie etherlichaam / fysiek lichaam
2. schilderen: relatie astraallichaam / etherlichaam
3. zingen / muziek: relatie Ik / astraallichaam / etherlichaam
4. eurytmie: relatie ik / fysiek lichaam

Team dat een tweedaagse / de cursus begeleidt:

Modulebegeleider: deze begeleidt de groep door de tien' tweedaagsen', is op de hoogte van de thema's, heeft ervaring in groepsbegeleiding en heeft voldoende in huis om op individueel niveau en op niveau van het groepsproces adequaat te kunnen

opereren. Hij/zij onderhoudt desgewenst het contact tussen de docenten en de cursisten enerzijds en de organisatie van de Academie anderzijds.

Themadocent. Deze behandelt het thema van de betreffende twee dagen treedt ook als monitor op en kan wisselen per thema

Docent “waarnemingsoefeningen”: kan wisselen per thema of vaker

Docent “kunst”: kan wisselen per twee dagen

Docenten voor beroeps-specifieke uur worden afgevaardigd vanuit de verschillende beroepsverenigingen

6. Bijlagen

Bijlage 1. Overzicht dagindeling en jaarindelingen BM

Bijlage 2. Beoordelingsformulier basismodule

Bijlage 3. Informatieblad beroepsgroepen

BIJLAGE 1	Onderwijsvorm	DAGINDELING BASISMODULE AAG
09.00 uur - 10.00 uur	WAARNEMINGS-OEFENINGEN	Aan mineraal, plant, dier, mens waarnemen en begrippen ontwikkelen volgens Goethes methode . Dat houdt in: waarnemen op een manier die vrij is van(voor)oordelen, innerlijk het waargenomene leren nabootsen en een aanschouwend oordeel ontwikkelen. 1e dag: Moderator: Paul van Dijk 2e dag: Moderator: themadocent
10.00 uur - 10.10 uur	PAUZE	
	THEMA INTRO Inleiding	Interactief college. Het thema inhoudelijk en functioneel beschrijven Themadocent
11.10 uur - 11.30 uur	PAUZE	
11.30 uur - 11.50 uur	WERKGROEPEN	Formuleren van vragen n.a.v. van themacollege in kleinere groepen volgens hand-out
11.50 uur – 12.30 uur	GESPREK	Themadocent gaat in op de vragen en ervaringen. Themadocent
12.30 uur - 13.30 uur	LUNCH	
13.30 uur - 14.30 uur	BEROEPS-SPECIFIEK UUR	Verzorgd door docenten uit de specifieke beroepsgroepen Docent
14.30 uur - 14.45 uur	PAUZE	
14.45 uur - 16.00 uur	KUNSTEN	Afhankelijk van de kunstsoort kan de kunst over twee dagen worden verdeeld a 1 uur per keer (m.n. beeldend, euritmie, zintuigpracticum en spraak) in dat geval worden Scholing en/of Huiswerk over de dagen herverdeeld. Docent
16.00 – 16.15	PAUZE	
16.15 uur - 17.15 uur	DIVERSEN	Donderdag: 16.15 Vragen/ Huiswerk, 16.30 Scholingsoefeningen vaste groepjes, 16.50 Oogst van de dag opschrijven, 17.00 Referaat Vrijdag: 16.15 Terugblik op thema 2-daagse /kunsten/beroeps specifieke uur, 16.30 Samenvatting thema, 16.50 oogst van de dag. 17.00 Referaat Moderatoren: modulecoördinatoren

Thema's, data en docenten van de Basismodule AAG 2020-2021

Elke donderdagochtend begint van 9.00 uur tot 10.00 uur met een uur waarnemingsoefeningen met Paul van Dijk

Het menselijk lichaam: processen, functies en vormen, een brug naar de psyche	De menselijke biologie: tussen warmte en materie Proces van hechting in relatie tot de incarnatie	Hoe kan een mens ziek worden? Hoe kunnen wij gezamenlijk helpen helen? De eerste zeven jaar Zeven levensprocessen	Gezonde processen in de mens en in de biografie De professionele ontmoeting	Een beeldvormende methode : Therapeutisch Colloquium	Afronding van de cursus Certificaatuitreiking
<p>September 3/4 Jaap van der Wal De mens in ruimte, proces en polariteit</p> <p>Kunsten: Margo Gielkens <i>Kunstzinnige oefeningen beeldend</i></p> <p>Referaat</p>	<p>November 5/6 Guus van der Bie Vier elementenprocessen en hun organisaties</p> <p>Kunsten: Hilda Boersma, <i>Euritmie</i></p> <p>Referaat</p>	<p>Januari 7/8 Guus van der Bie (7-1) Hoe wordt een mens ziek?</p> <p>Annemieke Zeilstra (8/1): voeding waarnemen Tjeerd Alkemade (8/1): Ritmische processen en genezing. Carrousel: *Ervaringen met ritmen in de verschillende beroepsgroepen</p> <p>1^e Evaluatiegesprek Referaat</p>	<p>Maart 11/12 Jacques Meulman: De Oerbiografie</p> <p>Kunsten: Hilda Boersma, Euritmie</p> <p>Referaat</p>	<p>Mei 20/21 Modulecoördinatoren: Een beeldvormende methode rond een 'patiënt' Therapeutisch Colloquium</p> <p>Eindverslag voor 31-05</p>	<p>Juni 10/11 Eindpresentaties en Eindgesprek</p> <p>10/6 Erik Baars: Wetenschap in AG</p>
<p>Oktober 1/2 Hannie Bakker: Drie processen in de mens</p> <p>Kunsten: Janet Bijkerk <i>Kunstzinnige oefeningen</i></p> <p>Referaat Evaluatie thema en PORTFOLIO 1 VOOR 3/11</p>	<p>December 3/4 Truida de Raaf: Proces van hechting in relatie tot de incarnatie en hechtingsstoornissen</p> <p>Kunsten: Sonja van Hees <i>Zintuigpracticum</i></p> <p>Referaat Evaluatie thema en PORTFOLIO 2 VOOR 20-12</p>	<p>Februari 4/5 Edmond Schoorel (4/2): De eerste zeven jaar</p> <p>Sonja van Hees (5/2): Zeven levensprocessen</p> <p>Kunsten: Erica Kramer, Spraak</p> <p>Referaat Evaluatie thema en PORTFOLIO 3 VOOR 1-03</p>	<p>April 16/17 vrijdag en zaterdag Hannie Bakker (16/04) 7-jaarsfasen in de biografie Marjanke de Jong (17/04) Ontmoeten in de professionele context</p> <p>Kunsten: Odulf Damen, Muziek Guido Smeding, sociale oefeningen</p> <p>Referaat Evaluatie thema en PORTFOLIO 4 VOOR 10-05</p>		

Wijzigingen voorbehouden

BIJLAGE 2 Beoordelingsformulier Basismodule AAG

Naam deelnemer:

Cursusjaar:

A. Aan / afwezigheid

afwezig geweest op:

inhaalopdracht indien meer dan toegestane afwezigheid:

ja / nee	voldaan / niet voldaan
totale beoordeling	voldaan / niet voldaan

B. Portfolio

opdracht per thema:

1	voldaan / niet voldaan	voldaan na herkansing
2	voldaan / niet voldaan	voldaan na herkansing
3	voldaan / niet voldaan	voldaan na herkansing
4	voldaan / niet voldaan	voldaan na herkansing
5	voldaan / niet voldaan	voldaan na herkansing

totale beoordeling thema's: voldaan / niet voldaan

C. Eindverslag en Eindpresentatie:

Eindverslag: voldaan / niet voldaan

Eindpresentatie: voldaan / niet voldaan

Totale beoordeling eindverslag en -presentatie:

voldaan / niet voldaan eventueel judicium: goed

D. Inzet

voldaan / niet voldaan

E. Huiswerk

voldaan / niet voldaan

A, B, C, D en E dienen met 'voldaan' of een betere kwalificatie beoordeeld te zijn

BIJLAGE 3

Informatie instellingen, opleidingen en beroepsverenigingen

Deze Basismodule maakt deel uit van de opleidingen van de Nederlandse Vereniging van Antroposofische Artsen (NVAA), Stichting Beroepsopleiding Antroposofische Fysiotherapeuten (STIBAF), Stichting Plegan, opleidingen voor verpleegkundigen, Vereniging ter bevordering van de Antroposofische Psychotherapie (NVAP), Beroepsvereniging Psychosociale Hulpverleners Antroposofie (BPHA). Zij hebben de basismodule mede vormgegeven.

ACADEMIE ANTROPOSOFISCHE GEZONDHEIDSZORG-AAG

Administratie e-mail: info@academieag.nl
www.academieag.nl

ANTROPOSOFISCHE VERENIGING IN NEDERLAND / medische sectie

Secretariaat AViN: e-mail: secretariaat@antrop-ver.nl
www.antroposofie.nl

NEDERLANDSE VERENIGING VAN ANTROPOSOFISCHE ZORGAANBIEDERS – NVAZ

e-mail: info@nvaz.nl
www.nvaz.nl

NEDERLANDSE VERENIGING VAN ANTROPOSOFISCHE ARTSEN-NVAA

e-mail: info@NVAA.NL
www.nvaa.nl

STICHTING ter BEVORDERING VAN DE ANTROPOSOFISCHE FYSIOTHERAPIE / NEDERLANDSE VERENIGING VAN ANTROPOSOFISCHE FYSIOTHERAPEUTEN

Secretariaat STIBAF (opleiding) en correspondentieadres:
 e-mail: sandraniekel@gmail.com
www.stibaf.nl

Secretariaat NVAF: e-mail: doremiek@kpnplanet.nl
 - www.nvaf.info

NEDERLANDSE VERENIGING VAN ANTROPOSOFISCH VERPLEEGKUNDIGEN en STICHTING PLEGAN OPLEIDINGEN

Stichting Plegan
 Secretariaat: e-mail: info@plegan.nl
www.plegan.nl

V&VN Antroposofische zorg (beroepsvereniging)

Secretariaat: e-mail: secretariaat@antroposofische-zorg.nl
www.antroposofische-zorg.nl

**NEDERLANDSE VERENIGING TER BEVORDERING VAN DE ANTROPOSOFISCHE
PSYCHOTHERAPIE-NVAP**

Secretariaat: e-mail: secretariaat@nvap.nl
www.nvap.nl

BEROEPSVERENIGING PSYCHOSOCIALE HULPVERLENERS ANTROPOSOFIE-BPHA

Secretariaat: e-mail: info@bpha.nl
www.bpha.nl

**NEDERLANDSE VERENIGING VAN DIËTISTEN WERKZAAM VANUIT DE ANTROPOSOFIE-
NVDA**

Secretariaat: e-mail: jvandenbergh.eri@ziggo.nl
www.antroposofischediëtenisten.nl

**Voor meer informatie over beroepsorganisaties in de antroposofische zorg:
Kijk op www.nvaz.nl**

Zie voor overige adressen: www.academieag.nl en www.antropos.nu